

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XII. Quando resignatio est nulla, vtrum pensionis reservatio nulla sit;
& quæ sit differentia inter resignationem simpliciter nullam, & eam quæ
nulla est ipso iure, veluti si in ea adsit simoniæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

C A P V T XII.

A R G V M E N T V M.

VANDO resignatio est nulla, vtrum reservatio pensionis similiter nulla sit? Et quæ sit differentia inter resignationem simpliciter nullam, & illam quæ nulla est ipso iure; veluti dum in ea commissâ fuit simonia? Si autem nullitas oriaur ex defectu publicationis; pensionem nihilominus reservatam subsistere, & ad illius solutionem impetrantem cogi posse.

S V M M A R I V M.

- 1 Quamvis defectus publicationis reddat nullam provisionem ex causa resignationis, non tamen privandus est Pensionarius pensione ad sui favorem reservata.
- 2 Collatio beneficii continet gratiam à pensionis reservatione diversam.
- 3 Si resignans pensionem sibi reservaverit, & deinde Tertius quidam impetret adversus resignatarium, ille impetrans tenetur ad solutionem pensionis.
- 4 Non facta publicatione resignationis, tam resignatarius quam resignans privantur ipso iure: pensio tamen debetur.
- 5 Resignans non potest intentare iudicium Spolij, quando resignatio non fuit publicata.
- 6 Si resignans non facta publicatione in beneficii possessione permanserit, & in ea mortuus fuerit, beneficium olim vacabat per obitum, sed hodie propter constitutiones Apostolicas vacat ob non publicationem.
- 7 Clausula in impetratione appesita, Et aliàs quovis modo vacet: non comprehendit vacationem ob defectum publicationis.
- 8 Ampliatur ut hoc procedat, etiamsi ageretur de gratia concessa Motu proprio.
- 9 In eadem gratia plures contineri possunt concessiones, quarum una sit valida, & non alie.
- 10 Gratia Coadiutoria cum futura successione est valida quoad successionem, quamvis Coadiutoria non sortiantur effectum.
- 11 Si resignatio sit simoniaca, gratia pensionis est nulla.
- 12 Simoniacè resignans, non abdicat à se ius ad effectum illud transferendi, sed ad effectum ut contra illum impetretur, quia privatur ipso iure.
- 13 Resignatarius per simoniam non potest consentire pensioni, cum illi nullum ius acquiratur in beneficio.
- 14 Clausula accedente consensu Patronorum, requirit ut illorum consensus sit expressus, & non tacitus per lapsum quadrimestris, & sic per simulationem.
- 15 Sufficeret tamen consensus presumptus per lapsum decem annorum sine contradictione.
- 16 Clausula, dummodo Patronorum accedat consensus, non refertur in dubio ad reservationem pensionis, sed tantum ad provisionem beneficii.
- 17 Culpa resignatarii non publicantis, non nocet resignanti quoad solutionem pensionis quam sibi reservavit.

DISPUTABATUR nuper super validitate pensionis per resignantem reservatæ, ex eo quod resignatio nulla declarari debebat, per consequens

Sanleger. de Pensionib.

videbatur dicendum, pensionem similiter nullam esse, tanquam resignationis accessoriam. Casus talis erat: Franciscus fuit accusatus de crimine, propter quod locus fuit privationi beneficii, prout in effectu fuit privatus, reservata illa annua præstatione certæ summæ loco alimentorum miserationis gratiæ. Impetrans ut hanc solutionem euitaret, dixit se non impetrasse ob privationem, sed propter defectum publicationis, quia Franciscus ante privationem resignaverat illud beneficium coram Sanctissimo in favorem fratris sui, qui non publicaverat, & ob non publicationem locus fuerat impetrationi, & sic impetratio non fuit facta contra Franciscum resignantem, sed contra eius fratrem resignatarium. Replicabat Franciscus se resignasse in favorem fratris conditionaliter, reservata sibi pensione ad vitam, autoritate Summi Pontificis; & sic non fuisse privatum pensione, quamvis privatus fuisset beneficio: quia in odiosis & pœnalibus pensio non venit appellatione beneficii; & in omnem eventum, quod illa pensio debebat subintrare seu subrogari in locum pensionis alimentariæ eidem Francisco per sententiam adjudicatæ, ne in dedecus Ordinis Clericalis mendicare cogeretur.

Super quo dubio resolutum fuit, quod si impetrans noller suam intentionem fundare super delicto, & sententia privationis lata, cogendus erat ad pensionis solutionem eidem Francisco faciendam. Ratio est, quia resignans non est in culpa, cum onus publicandi ad ipsum non spectaret, sed ad resignatarium: culpa autem suos debet sequi auctores: l. rescriptum, ff. de his quibus vi indign. l. sanctimus, C. de pœn. ita resoluit Paris. de resign. lib. 11. quest. 7. num. 57. & ibi Adden. Pyrr. Corrad. in pract. dispensat. Apostolicar. lib. 8. cap. 2. num. 29. & collatio beneficii resignati cum reservatione pensionis continet duas gratias diversas & separatas: Rota decision. 213. num. 18. part. 6. recent. & ideo si resignans per resignationem beneficii possessionem sub pensionis reservatione dimiserit, & postea beneficium resignatum & dimissum impetretur ab alio, nulla facta pensionis reservatione, non reuocatur nec alteratur gratia pensionis, sed novus iste impetrans tenetur ad illius solutionem tanquam ad gratiam distinctam & separatam ab impetratione.

Notandum tamen est: quod licet pensio reservata sit debita quando resignatarius non publicavit, resignatio tamen nulla est & inualida, adeo ut resignans non possit incumbere possessioni: Quia virtute illius Regulæ de publicand. resignat. non solum resignatarius cadit à iure suo, sed etiam ipse resignans; quidquid in contrarium dici posset, iuxta constitutionem Pij V. siquidem ex Bulla Gregorij XIII. ius etiam ab ipso resignante abdicatur non facta publicatione; quod ideo constitutum est, ut magis obvie-

30 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

5 tur fraudibus; † ne scilicet resignans beneficium per collusionem resignatum, repetere, aut pro illo actionem spolij intentare valeat: vt aduertit Paris. *de resignat. lib. 11. quest. 7. num. 35.* Quod manifeste demonstrant verba *constitutionis* sequentia, in §. *Quod si quisquam*, ibi, *illaque, sine iura, ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiamsi illa alias nulla & inualida esset, vacauisse & vacare censeantur eo ipso.* Et ibi, *sed ipsa beneficia seu iura sic à principio vacantia, &c.* † Immo licet DD. dicant quod si resignatarius non publicauerit intra tempus, & ipse resignans nihilominus permanserit in possessione, beneficium vacat per obitum, si illum in possessione mori contingat: hodie tamen propter Bullam & Regulam *de publicandis*, eo casu non vacaret per obitum, neque per resignationem, sed propter non publicationem: & sic non habent locum tradita per Verall. *decis. 80. cap. 3.* & alios quos citat Paris. *dicto lib. 11. quest. 7. num. 54.*

7 Sed in casu proposito, impetratio non suffragabatur ex alio capite impetranti, qui beneficium obtinuerat tanquam vacans propter delictum & incapacitatem possessoris. Quamuis enim appoluisse illam clausulam, *Et alias quoniam modo vacet*: illa clausula non poterat se extendere ad vacationem ob defectum publicationis; quia de illo defectu nominatum, & non per clausulas generales mentio fieri debebat: vt dicit Rota in *decis. inserta* apud Garl. *de benefic. part. 5. cap. 1. num. 92.* Quod manifeste probatur ex verbis *Gregoriana constitutionis*, in §. *Illorumque*, vbi dicitur, *quod qui ex causa non facta publicationis concessionem obtinet, oportet, vt expresse dicat se ob non seruatum constitutionis illius, de publicandis resignationibus, formam impetrare, ac cum declaratione nominum & cognominum impetrantis seu cedentis, & gratiam habentis disposuisse, & non conditionaliter*: vt refert Paris. *dicto lib. 11. cap. 7. numer. 42.* † Quod verum est, quamuis ageretur de cessione facta Motu proprio, & cum quibuscunque clausulis generalibus vacationum. Quod cum impetrans in casu proposito non obseruasset, non poterat pretendere ius aliquod aduersus resignantem, vel resignatarium, sub pretextu non factæ publicationis, & per consequens tenebatur ad solutionem dictæ pensionis: ad quæ conferunt tradita per Garl. *de benefic. part. 11. cap. 3. num. 333.*

9 † cum non sit inconueniens in eodem rescripto & cessione, plures & distinctas gratias contineri, quatum vna sit valida, alia verò nulla: Felin. in *cap. sedem 2. de rescriptis*. Gratian. *discept. forens. cap. 138. num. 50.* Anton. de Marin. *lib. 2. resolut. 171. num. 13.*

10 † sicut dicitur in simili de gratia Coadiutoria; si quis enim de ea fuerit prouisus cum futura successione, quamuis Coadiutus moriatur antequam Coadiutoria suum sortiatur effectum, altera gratia futura successione ad fauorem Coadiutoris remanet valida, & suum sortiri debet effectum: iuxta Put. *decis. 98. lib. 2. in correct.* Gonzal. *de Alternat. Gloss. 5. §. 9. num. 56.* vbi numeris sequentibus, dicit in terminis propositæ difficultatis, quod quando gratia est nulla quoad prouisum de beneficio, non idem erit in pensione quæ debetur, si postea denuo impetretur per alterum, nulla reseruata pensione ex illa gratia secundæ collationis: vt ibidem Gonzal. *num. 60.* Sed de hac materia vide *decis. 82. in 2. part. huius Operis.*

11 Si tamen resignatio esset simoniaca, & ea ratione nulla; nullitas huiusmodi ex capite simoniæ proueniens influeret etiam in gratiam pensionis, & illam omnino nullam redderet: vt decifum testatur Theo-

dof. Rub. in *notis ad decif. Lancelot. 119. fol. 347. & in decif. 3.* Calladori, *de sequest. possess. & fructuum, fol. 287.* reddens rationem, quia resignatarius non poterat consentire pensioni reseruata super beneficio resignato per simoniam in eius fauorem, quia resignatio simoniaca non abdicat ius à resignante ad fauorem Pensionarij: Gomef. *ad regul. de trienn. quest. 12. num. 9.* etiam si resignatarius ignorasset simoniam: vt per Callador. *dicta decif. 3.* Capell. Tholosan. & ibi Addit. *decis. 438.* Idem statuendum est in quacunque resignatione beneficij facta per eum, qui illo priuatus est ipso iure; vt *infra*, explicabimus *cap. 63. num. 10.*

Quod autem diximus non abdicari ius à simonia- 12 co resignante, sic intelligendum est, vt non abdicetur ius vt transferatur in resignatarium, nec ad hoc vt ex resignatione ius aliquod in ipsum transeat: sed tamen iste simoniacè resignans priuetur ipso iure beneficio simoniacè resignato: vt dicit Gomef. *loco cit.* & reiecta contraria Rebuffi sententia, probat Dec. *consil. 118.* Addent. ad L. *Super. lit. B. num. 13. colum. 8. versic. ce qui a mesme lieu*: Boër. *decis. 117. num. 4.*

Si igitur in tali resignatione non transfertur ius 13 aliquod in resignatarium, quomodo posset consensus præstare pensioni super beneficio, in quo nullum fuit in ipsum ius translatum, & per consequens alieno? vt dicit Rota *decis. 191. in fin. part. 1. diuers.* Certum est enim, cum qui nullum habet ius in beneficio, inutiliter consensus præstare pensioni: vt dicitur *decis. 337. & 356. part. 3. Recent.* post Achill. de Grass. *decis. 1. & 6. de pensionib.* † In quibus *decisionibus* dicitur, pensionem esse nullam, ex 14 eo quod ille qui consenserat pensioni fuerat præsentatus à minori parte Patronorum, & sic eius præsentatio erat nulla, nonobstante quod alij Patroni non reclamando intra tempus ipsis à iure assignatum ad præsentandum tacite videbantur consensisse. Quia cum in prouisionibus edicta fuisset clausula, *dummodo ad id Patronorum accedat consensus*: non sufficiebat consensus fictus, sed requirebatur expressus: quia cum illa verba importent conditionem, debet de illius effectuatione plene & concludenter apparere: Seraphin. *decis. 1163. numer. 1.* & consensus debet esse expressus, nec sufficit tacitus: Put. *decis. 281. num. 2. in correctis*, ex Iason. in l. 2. §. *voluntate, num. 6. ff. sol. matrimon.* Gomef. in *Regul. de non tollend. iure quest. 26. & in Regula de impetr. benefic. vacant. per obit. quest. 11. num. 2.* Viuian. *de Iurepatron. lib. 13. cap. 5. num. 104. & lib. 14. cap. 2. n. 28.* † Licet dicat *num. 29.* sufficere consensus præsumptum ex lapsu decem annorum: Martha *de clausul. cap. 3. num. 1. & 2.* Vbi plus dicit *num. 4.* † quod si hæc clausula fuerit apposta in collatione beneficij, quod est de iurepatronatus, cum reseruacione pensionis, & facultate transferendi, refertur dumtaxat ad collationem tituli, non autem ad pensionis reseruacionem, nec ad transferendi facultatem; quia nec in pensionis reseruacione necessarius est Patroni consensus, nec in eiusdem translatione: Gig. *de pensionib. quest. 23. num. 1.* Calliodor. *decis. 3. de iurepatronat.* Sufficit ergo tali casu, quod consensus Patronorum interueniat in collatione, quamuis non fuerit adhibitus in pensionis constitutione: † Ex his tamen non fit præiudicium resignanti quoad solutionem pensionis, quia ob negligentiam resignatarij non publicantis, non amittit pensionem per eum reseruatum, ex Paris. *lib. 11. quest. 7. num. 37. & sequent.* & superius probauimus.

CAPVT